

กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

การพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์เป็นขั้นตอนแรกก่อนที่นิสิตจะทำวิทยานิพนธ์ โดยมีกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ของชุมชน (คณะครุศาสตร์) ที่ถูกกำหนดหรือจัดไว้อย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลา ซึ่งพอจะจำแนกประเภทของปรากฏการณ์ (Typology) เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษามากขึ้น ดังนี้

การเริ่มต้นของกระบวนการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์

นิสิตส่วนใหญ่รับรู้เรื่องการทำวิทยานิพนธ์จากการประชุมพิเศษและเคยได้ยินกิตติศัพท์ของการทำวิทยานิพนธ์ จากคำบอกเล่าของผู้ที่เคยทำมาก่อน ประกอบนี้เป็นปีที่บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้นำระเบียบว่าด้วยการศึกษาที่ออกใหม่ในปี พ.ศ. 2534 มาใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2535 ซึ่งต้องเสนอหัวข้อภายในสองปีการศึกษา นิสิตที่มาเรียนในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตนี้ร้อยละ 59.8 เป็นข้าราชการครูที่ลา มาเรียนเต็มเวลา (ข้อมูลฝ่ายวิจัยและวางแผนบัณฑิตวิทยาลัย เมื่อวันที่ 15 ก.ค.2536) โดยนิสิตจะมีความคาดหวังในความสำเร็จในการเรียน อาจจะเป็นเพื่อสถานะของตนเองหรือเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาศาสตร์ของตนเองให้ดีขึ้น แต่ถ้าเรียนแล้วไม่จบในกรณีเช่น ได้แต้มเฉลี่ยไม่ถึง 3.00 หรือหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่ได้ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มีผลเสียต่อประวัติในการทำงานของตนเองจึงเป็นแรงกระตุ้นให้นิสิตมุ่งที่จะศึกษาให้สำเร็จให้จงได้

เมื่อได้รับการประชุมพิเศษ นิสิตจะเริ่มค้นคว้าศึกษาเรื่องที่ตนเองสนใจอย่างกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการเรียน ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความมานะพยายาม การได้มาซึ่งหัวข้อวิทยานิพนธ์นั้น นิสิตส่วนหนึ่งจะได้มาจากปัญหาในหน่วยงานของตนเองหรืออ่านพบในวารสาร งานวิจัย โดยผนวกกับความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าหรือได้อ่านจากวิทยานิพนธ์ รวมถึงบทความในหนังสือต่าง ๆ นอกจากนี้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ นิสิตเกิดความคิดจากการเรียนในช่วงเวลาเรียนกับอาจารย์ผู้สอนก็เป็นส่วนหนึ่ง สำหรับความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยซึ่งก่อนเข้า

มาศึกษานิลิตมีความรู้มาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ฉะนั้นความรู้ในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยนิสิตส่วนใหญ่ จะได้มาจากการเรียนวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ในการเรียนในวิชานี้ นิลิต จะต้องเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ส่งเป็นงาน 1 โครงการ นิลิตหลายคนได้เขียนเป็น โครงร่างวิทยานิพนธ์ส่งเป็นผลงานประจำวิชาแล้วอาจารย์ผู้สอนให้ข้อเสนอแนะว่า เรื่องที่ทำ นี้ น่าสนใจสามารถทำเป็นโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้ ในบางสาขาวิชาเช่น สาขาวิชา บริหารการศึกษา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อุดมศึกษา ศิลปศึกษา มีวิชาทฤษฎีวิจัย เฉพาะสาขาของตนเอง โดยการเรียนการสอนจะเน้นเรื่องเฉพาะสาขา วิชานี้ นิลิตที่เรียน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีส่วนช่วยในการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์มากที่สุด ในบางสาขาวิชา เช่น ภาควิชาวิจัยการศึกษา การเรียนวิชาสัมมนาจะสอนเน้นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยแบบ ต่าง ๆ โดยนำเรื่องที่นิสิตสนใจ นำมาอภิปราย ชักถามในชั่วโมง ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วย ในการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ได้พอสมควร ในขณะที่บางภาควิชาส่วนใหญ่ การสัมมนาเน้น เรื่องของเนื้อหาวิชามากกว่าเน้นเรื่องการออกแบบการวิจัย

อย่างไรก็ตาม การได้มาซึ่งหัวข้อวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา อาจแบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ทางภาควิชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษามีแนวหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้นิลิต กับแนวทางที่นิสิตหาหัวข้อเอง การเริ่มต้นพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ จึงมีจุดเริ่มต้น ในระยะเวลาต่างกันออกไปเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่เริ่มการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ปลายภาคเรียน ที่ 2 ของปีการศึกษา 2535 (ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน) โดยนิสิตในบางสาขาวิชาเริ่ม นำเรื่องที่ตนเองสนใจไปปรึกษาอาจารย์ในสาขาวิชา เพื่อขอให้เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่สิ้นปีการศึกษาแรกและขอความคิดเห็นจากอาจารย์ว่า น่าสนใจหรือไม่ สามารถทำได้หรือไม่ มีความเป็นไปได้เพียงใด ซึ่งการเริ่มต้นในภาคเรียนที่ 2 นั้น นิลิตบางส่วนจะเริ่มต้นด้วยเรื่องที่ ตนเองสนใจ และในบางภาควิชาอาจารย์ในภาควิชาจะเป็นฝ่ายเน้นให้นิลิตเริ่มต้น โดยใช้ การกระตุ้นนิสิตด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ประชุมชี้แจง ให้ข้อเสนอแนะ ฯ ในบางภาควิชาจะมี แนวเรื่องกว้าง ๆ ให้นิลิตทำกับกลุ่มประชากรใดก็ได้ ในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งนิสิตที่เริ่มต้นในช่วงนี้ จะมีเวลาในการค้นคว้าและเขียนโครงการในช่วงปิดภาคเรียนในปีการศึกษาแรก และมีนิสิตอีก จำนวนมากซึ่งยังไม่ได้เริ่ม เพียงแต่สนใจในเรื่องบางเรื่องเท่านั้น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่เริ่มเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ในภาคเรียนแรก ของปีการศึกษา 2536 (ระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายน) เริ่มด้วยการมีวิชาสัมมนา และทฤษฎีการวิจัยทาง.... (อุดมศึกษา, ศิลปศึกษา, บริหารการศึกษา) ซึ่งเป็นวิชาที่มีส่วนช่วยนิสิตในการเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก เนื่องจากวิชาดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะ กำหนดกรอบความคิดในเรื่องที่ทางภาควิชา หรือสาขาวิชาจะอนุมัติให้ทำ หรือเกณฑ์ในการพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของภาควิชา โดยเปิดโอกาสให้นิสิตนำเรื่องของตนเองสนใจ อภิปรายหรือหาแนวทางร่วมกัน ในบางภาควิชาจะต้องมีโครงร่างฉบับสมบูรณ์ส่งเป็นงานของวิชานี้ ทำให้นิสิตได้พัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ไปในช่วงระยะหนึ่ง นอกจากนั้นในกลุ่มนี้อาจารย์ในภาควิชาจะเน้นว่านิสิตที่ประสงค์จะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาปลาย คือ ปีการศึกษา 2536 นี้ต้องส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ (บ.18) ซึ่งทางประกาศของบัณฑิต กำหนดวันสุดท้ายไว้คือ วันอังคารที่ 30 พฤศจิกายน 2536 ซึ่งในแต่ละภาคนั้นก็มีการประกาศให้นิสิตส่งโครงร่างเพื่อให้ทางภาคพิจารณาแตกต่างกัน ตามที่ภาคจะเห็นควรเพราะคณะกรรมการของภาควิชาต้องใช้เวลาในการพิจารณาโครงร่างของนิสิตระยะหนึ่งการกำหนดเวลานี้ ในแต่ละภาคจึงกำหนดแตกต่างกัน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ต้องส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ภายในสิ้นภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2536 (ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2537) เนื่องจากระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย ได้กำหนดให้นิสิตต้องได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ภายใน 2 ปีการศึกษา มิฉะนั้นจะต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต จึงถือได้ว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มสุดท้ายที่ต้องส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนการปฏิบัติในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

ก่อนที่นิสิตจะเริ่มค้นพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ

ดังนี้

การเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นั้น มีความสำคัญต่อนิสิตที่จะเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก เพราะในกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุนนิตอย่างต่อเนื่อง วิธีการที่จะได้อาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละภาควิชา นิสิตมีวิธีการคล้าย ๆ กัน จากการศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่ได้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2 วิธี คือ นิสิตเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง กับที่ทางภาควิชาจัดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้หรือจากการที่ อาจารย์ในภาควิชา มีโครงการวิจัยที่ทำอยู่ก่อนและมีความสนใจในเรื่องนั้นพร้อมที่จะรับปรึกษาในหัวข้อนั้นอยู่แล้ว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิธีแรก นิสิตเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เอง การเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นิสิตมีวิธีการเลือกต่าง ๆ กัน ดังตัวอย่าง

กรณีที่ 1 (7 ก.ธ.2536)

เกียรตินี้เป็นนิสิตสาขาวิชาหนึ่ง เล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงวิธีการได้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เกียรตินี้เล่าให้ฟังว่า

เกียรตินี้ : ผมมีเรื่องหนึ่งที่ผมสนใจ ผมก็เข้าไปพบอาจารย์แล้วพูดว่า "อาจารย์ครับ ช่วยดูเรื่องนี้หน่อยครับ ว่าทำเป็นวิทยานิพนธ์ได้หรือไม่"

อาจารย์ตอบผมว่า : เออ! ลองเขียนปัญหาการวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญ

ของปัญหา วัตถุประสงค์ ประโยชน์คร่าว ๆ มาให้ดูก่อน

ผมก็บอกอาจารย์ว่า : ผมขออาจารย์เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นะครับ

อาจารย์ : คุณมี Advisee เยอะแล้วนะ

ผมพูดว่า : รับผมอีกสักคนหนึ่งเถอะครับ

อาจารย์ : ให้คุณเป็น Adviser ต้องขยันหน่อยนะ

ผมรีบตอบทันทีเลย : ครับอาจารย์

อาจารย์บอกว่า : เดี๋ยว จ้า O.K.

กรณีที่ 2 (24 ส.ค.2536)

พิศ เป็นนิสิตสาขาวิชาหนึ่งในคณะครุศาสตร์ ถูกระคายแผ่นดินหนึ่ง ในกระคายมีข้อความเขียนด้วยปากกาแบบหวัด ๆ อยู่ประมาณ 6-7 ข้อความ เข้าไปคุยกับนิสิตคนหนึ่งซึ่งนั่งอ่านหนังสืออยู่ในห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ใกล้กับโต๊ะที่ผู้วิจัยนั่งอยู่ ได้ยินนิสิตถามแบบกึ่งปรึกษา กับนิสิตผู้นั้นว่า

พิศ : เรื่องทำนองนี้ จะไปหาอาจารย์ท่านใดดีล่ะ ?

นิสิต : เรื่องอย่างนี้ อาจารย์มีธุวีกานต์ไฉล่ะ

พิศ : อ้อ อาจารย์ท่านอื่นได้ไหม ไม่ไหวหรอกพี่ อาจารย์ผู้วิจัยมันจะตาย

นิสิต : งั้นก็ไปหาอาจารย์พิชิตศักดิ์ก็ได้ แกสนใจเรื่องทำนองนี้แหละ หรือมีก็อาจารย์ชิตชนกช

พิศ : เออ เอาอาจารย์ชิตชนกก็ดี ใจดีหน่อย

นิสิต : ก็ดี เวลาทำวิทยานิพนธ์จะได้ไม่เครียด

พิศ : เคียวไปปรึกษาอาจารย์เลยดีกว่า

ขณะที่พิศลุกเดินจากไป ผู้วิจัยจึงเข้าไปสนทนากับนิสิตผู้นั้น

ผู้วิจัย : ขอโทษครับ พิศมาปรึกษาอะไรหรือครับ

นิสิต : อ้อ เขามาถามว่าเรื่องทำนองนี้จะไปขออาจารย์อะไรเป็นที่ปรึกษาดี อามทำไหมหรือ

ผู้วิจัย : เป็นเพื่อนกันครับ แล้วพี่ทราบได้อย่างไรครับ ว่าควรจะไปหาอาจารย์ท่านใดดี

นิสิต : ทำไมจะไม่รู้ล่ะอยู่มา 4 ปีแล้ว

ผู้วิจัย : ขอโทษครับ ชื่ออะไรครับ (ที่ C... หมายถึง รหัสสำนักหน้าเลขประจำตัวของนิสิต)

นิสิต : อ้อ C3 จะ แล้วเขอล่ะ ชื่ออะไร

ผู้วิจัย : มม C5...ครับ กำลังทำอะไรอยู่หรือครับ

นิสิต : กำลังค้นงานวิจัยอยู่จะ

ผู้วิจัย : งั้นผมไม่รบกวนนะครับ ขอขอบคุณมากครับ

กรณีที่ 3 (27 ส.ค.2536)

บริเวณห้องสมุดคณะครุศาสตร์ นิสิตคนหนึ่งกำลังสาละวนอยู่กับการพลิกวิทยานิพนธ์ที่พิมพ์มากองบนโต๊ะ 4-5 เล่ม ผู้วิจัยเดินตรงเข้าไปทักทายนแล้วถามนิสิตคนนั้นว่า

ผู้วิจัย : กำลังทำอะไรอยู่หรือครับ

นิสิต : ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมหน่อยค่ะ

ผู้วิจัย : ได้อาจารย์ที่ปรึกษาหรือยังครับ

นิสิต : ใต้แล้วค่ะ

ผู้วิจัย : อาจารย์อะไรเป็นที่ปรึกษาครับ

นิสิต : อาจารย์อมเรศค่ะ

ผู้วิจัย : อาจารย์ท่านสนใจเรื่องนี้อยู่หรือครับ

นิสิต : เปล่าค่ะ ที่เลือกเพราะแกใจดีหน่อย และก็เวลาเสนอคณะกรรมการของภาค อาจารย์ท่านช่วยเหลือดีหน่อย (เช่น ให้เหตุผล ตอบคำถามช่วย)

ผู้วิจัย : แล้วไม่พิจารณาคนอื่น ๆ ของอาจารย์เลยหรือ

นิสิต : ก็ดูเรื่องการมีเวลาให้นิสิต ดูจากที่อาจารย์มาภาควิชาเป็นประจำ ๆ

กรณีที่ 4 (15 ต.ค.2536)

บริเวณระเบียงทางเดินชั้นล่างของอาคาร 1 มีนิสิตกลุ่มหนึ่งถามเพื่อนซึ่งเดินสวนกัน

ว่า

นิสิตคนที่ 1 : เป็นอย่างไรบ้าง ผ่านไหม ถูกแก้มากไหม

นิสิตคนนั้นตอบว่า : ต้องรู้บ้างว่าค่าชัโหม

ผู้วิจัยซึ่งเดินตามหลังมาจึงหยุดถามนิสิตคนนั้นว่า : มีค่าชัด้วยหรือพี่ แล้วพี่อยู่ค่าชัโหมครับ

นิสิตตอบว่า : ค่าชัอาจารย์....

ผู้วิจัยถามว่า : ทำไมคิดว่าอาจารย์คนนั้นมีส่วนทำให้หัวชัผ่านการพิจารณา

นิสิตตอบว่า : ก็นิสิตหลายคนที่อยู่ในความดูแลที่เลือกอาจารย์... เป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการภาควิชาจะพิจารณาให้ผ่านทุกคน เวลาสอบก็ไม่ถูกคณะกรรมการซักมาก และก็ถูกแก็ชัน้อยบางที่ไม่ต้องแก็ชัเลย สามารถส่งเป็น บ.18 ได้เลย ไม่เหมือนกับ

นิสิตที่เลือกอาจารย์อื่นเป็นที่ปรึกษาหรอก

ผู้วิจัย : แล้วก่อนที่พี่จะเลือกพี่รู้มาจากโหมครับ

นิสิต : พวกรุ่นพี่บอกไว้ ว่าให้เลือกอาจารย์ท่านนี้จะผ่านการพิจารณาจากภาคง่าย

ผู้วิจัย : แล้วนิสิตคนอื่นไม่รู้หรือครับ

นิสิต : รู้ชัทุกคนก็ชั่งกัน อันนี้ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวหน่อย

ผู้วิจัย : ความสามารถเฉพาะตัวอะไรบ้างครับ

นิสิต : ก็ต้องมีคารมในการพูดหน่อย

กรณี 5 (2 ก.ช.2536)

นิค เป็นนิสิตภาควิชาหนึ่งที่มีนิสิตมาก นั่งดื่มกาแฟอยู่ที่โรงอาหารครุศาสตร์ ผู้วิจัย
ถือแก้วน้ำแข็งเข้าไปขอนั่งด้วย

ผู้วิจัย : สวัสดีครับ

นิค : กัมสิร์ชะให้เล็กน้อย ฮัม

ผู้วิจัย : ที่ภาคขออาจารย์เป็นที่ปรึกษาจากไหนครับ เพื่อนผมคนหนึ่งเล่าให้ผมฟังว่า ที่ภาคเขา
เองหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ยากมากเลยนำเรื่อง ไปให้อาจารย์ท่านใดดู แต่
ละคนก็บอกว่า ไปปรึกษาอาจารย์ท่านโน้นสิ พอไปหาอาจารย์ท่านนั้น ก็บอกว่าควรไป
หาคนโน้นดีกว่า เพื่อนผมบ่นนำคุณเลย

นิค : พี่ก็เหมือนกัน ไปขออาจารย์ให้เป็นที่ปรึกษา อาจารย์บอกว่าเต็มแล้ว พอต่อมาอีก
สัปดาห์เดียว เพื่อนพี่ไปขออาจารย์คนนี้ อาจารย์รับเป็นที่ปรึกษาเลย

ผู้วิจัย : พี่จะไปกลัวอะไรล่ะครับ พี่ก็ไปหาอาจารย์คนใหม่สิ

นิค : ที่พี่เข้าไปขออาจารย์คนนี้ พี่เห็นว่าอาจารย์เชี่ยวชาญเรื่องนี้อยู่ พี่ว่าอาจารย์ต้องเลือก
นิสิตแน่เลย เพราะเพื่อนพี่คนนี้เขาเรียนเก่ง ฮัม เอากาแฟเองานดี คิวพี่ค่อนข้างจะ
ทำงานเข้าไป อาจารย์เขาถึงไม่เอา เวลานี้ก็ถึงแล้วเสียอารมณ์นำคุณ

ผู้วิจัย : แล้วพี่ได้อาจารย์ที่ปรึกษาหรือยังครับ

นิค : ได้แล้ว แต่พี่ไม่ค่อยชุกใจ เพราะอาจารย์คนนี้เงิบ ๆ บางคนเขาก็ว่าดี เนื่องจาก
ว่าอาจารย์เขาปล่อยให้นิสิตค้นคว้าแบบอิสระดี

กรณี 6 (29 ก.ช.2536)

ป้อม เป็นนิสิตภาควิชาหนึ่งพักอยู่หอพักเดียวกับผู้วิจัย ขณะรับประทานอาหารในตอน
เย็นวันหนึ่ง ผู้วิจัยได้สนทนากับการได้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัย : พี่ป้อมได้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือยัง

ป้อม : ได้แล้ว ทำไม่ล่ะ

ผู้วิจัย : พี่เลือกอาจารย์ลักษณะอย่างไรครับ ? แต่ละคนมีวิธีการเลือกอาจารย์ไม่เหมือนกันนะ

ป้อม : พี่จะดูลักษณะอาจารย์ว่า มีความสนใจในงานของนิสิตมากไหม

ผู้วิจัย : แล้วพี่รู้มาจากไหนว่าอาจารย์คนนั้นสนใจงานของนิสิตมาก

ป้อม : ก็รุ่นพี่เล่าให้ฟังและเราดูจากการสอนในชั่วโมงประกอบด้วย ว่าอาจารย์ที่เวลาให้นิสิตดี แล้วอีกอย่างหนึ่งที่พูดคือ นิสิตที่เป็นที่ปรึกษาของอาจารย์ได้ดีเลิศ (exellent) ปีละหลาย ๆ คน แสดงถึงภาระเอาใจใส่นิสิตในความดูแลเป็นอย่างดี

ความสำเร็จในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ถ้านักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาทำงานไปกันได้ด้วยดี อาจกล่าวได้ว่า นิสิตจะสามารถพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าการทำงานระหว่างทั้งสองฝ่ายไม่ลงรอยกันย่อมเป็นการยากที่จะได้โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ในระยะเวลาอันสั้น (Hesis, 1970) เสนอว่า "การเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก" ในการเลือกอาจารย์ที่ปรึกษานั้น นิสิตต้องพิจารณาในหลาย ๆ ด้าน จากสถานการณ์ต่าง ๆ พอดีสรุปคุณสมบัติของอาจารย์ที่นิสิตจะเลือกเป็นที่ปรึกษา ได้ว่า

1. ความเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Specialization) ในเรื่องที่นิสิตสนใจ โดยนิสิตจะพิจารณาจาก

1.1 ผลงานวิชาการ, บทความ, เอกสาร

1.2 การได้รับการยอมรับในวงการ เช่น การได้รับเชิญให้บรรยาย หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เหตุผลที่ใช้ประกอบการพิจารณา นิสิตได้ข้อคิด คำแนะนำจากรุ่นพี่ และจากความคิดของตนเอง

2. บุคลิกภาพ (Personality) ของอาจารย์

2.1 ความมีเหตุผล

2.2 ความสุ่มเสี่ยงเห็น มีอารมณ์แจ่มใส

2.3 ความเป็นกันเองกับนิสิต

อาจารย์ในสาขาวิชานั้น จะสอนนิสิตสาขาตนเอง นิสิตจึงสังเกตจากการสอน การให้งาน ตรวจงาน และการให้ผลการเรียนนิสิต ประกอบกับคำบอกเล่าจากรุ่นพี่

3. ความมีบารมี (Transcendent virtues) และความมีอำนาจ (Power) ของอาจารย์
 - 3.1 ความอาวุโสในสาขาวิชา
 - 3.2 การมีคนยอมรับนับถือ
 - 3.3 การมีตำแหน่งสำคัญในภาควิชา
4. ความรับผิดชอบต่อนิสิต (Responsibility) นิสิตจะสังเกตจากขณะสอน หรือจากการเล่าลือต่อ ๆ กันมา ความรับผิดชอบได้แก่ ด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 4.1 การเสียสละเวลา มีเวลาให้นิสิตในการให้คำปรึกษาแนะนำ
 - 4.2 มาทำงานเป็นประจำ
 - 4.3 ตรงต่อเวลา

จะเห็นว่าวิธีที่นิสิตเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เองนั้น นิสิตจะเริ่มด้วยการนำเรื่องที่ตนเองสนใจเข้าไปปรึกษาอาจารย์ในสาขาวิชาที่ตนเองสังกัดอยู่ และขอให้อาจารย์เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ ข้อดีของวิธีที่นิสิตเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาเอง คือ นิสิตได้อาจารย์ที่คิดว่าเหมาะสมในสาขาของตนเอง สามารถช่วยเหลือนิสิตได้ จึงทำให้เกิดทัศนคติที่ดีกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้น ข้อเสียก็คือ จะทำให้น้ำหนักของงานไปตกอยู่กับอาจารย์เฉพาะท่าน ทำให้ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิตอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจจะส่งผลต่อคุณภาพของวิทยานิพนธ์ได้

วิธีที่สอง ทางภาควิชาจัดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ โดยทางภาควิชาจะให้ นิสิตส่งเรื่องที่ตนเองสนใจแบบย่อ ๆ โดยกรอกตามแบบฟอร์มที่ทางภาควิชากำหนด (ดูในภาคผนวก ข) คือ มีประเด็นปัญหา หัวเรื่องที่จะทำ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากนั้นทางภาควิชาประชุมคณะกรรมการของภาควิชาพิจารณาว่าควรจะให้อาจารย์ท่านใดเป็นที่ปรึกษา ในบางภาควิชาอาจจะมีอาจารย์ที่รับโครงการใหญ่ในบางเรื่อง แล้วเสนอแนะให้นิสิตทำ นิสิตที่ทำในเรื่องนั้น ก็ต้องเลือกอาจารย์ผู้นั้นเป็นที่ปรึกษา

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ประสานงานบัณฑิตศึกษาประจำภาควิชาท่านหนึ่ง
หลังจากผู้วิจัยแนะนำตัว ชี้แจง (1 พ.ศ. 2536)

ผู้วิจัย : ผมอยากทราบขั้นตอนการเสนอโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ที่เป็นแนวปฏิบัติของภาควิชา

อาจารย์ : เริ่มแรกนิสิตต้องส่งแบบ บ.18 ก พร้อมกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
มาให้คณะกรรมการพิจารณา ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าภาค ผู้ประสานงานบัณฑิต
และอาจารย์ 4 ท่าน เป็นผู้พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในหัวข้อ
นั้น จากนั้นจะแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา โดยพิจารณาว่าเรื่องนี้อาจารย์ท่านใดเหมาะสม
โดยคำนึงถึงอาจารย์เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น หรือความถนัดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยนั้น
หรือไม่ ความความสมัครใจของอาจารย์ด้วย เมื่ออาจารย์ท่านใดตกลงก็จะแจ้งให้
นิสิตทราบ จากนั้นนิสิตจะดำเนินการเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์กับอาจารย์ที่
ทางภาควิชาจัดให้ เพื่อเสนอคณะกรรมการขอสอบ โดยนิสิตต้องเข้า defend กับ
คณะกรรมการ ซึ่งถ้าผ่านการพิจารณาหรือถูกแก้ไขเล็กน้อย นิสิตก็ไปปรับปรุงและให้
อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสมพร้อมที่จะส่งบัณฑิตศึกษาต่อไป

ผู้วิจัย : แล้วถ้าในกรณี defend ไม่ผ่านล่ะครับ

อาจารย์ : นิสิตก็ควรไปศึกษาเพิ่มเติม

ผู้วิจัย : แล้วมีไหมว่าควรเปลี่ยนเรื่องใหม่

อาจารย์ : ถึงขั้นตอนนี้ไม่มีแล้ว เพราะหัวข้อนั้นเราพิจารณาแล้วว่าทำได้ แต่บางทีนิสิตอาจ
มีปัญหาในด้านสถิติที่ใช้สูงเกินความสามารถ นิสิตต้องขอเปลี่ยนเรื่องเองก็มี

จากข้อมูลที่ได้ดังกล่าว พบว่า การได้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของกลุ่มนี้
คณะกรรมการภาควิชาให้หัวข้อให้นิสิตทำ นิสิตสามารถนำไปเขียนเป็นโครงการเสนอวิทยานิพนธ์
(บ.18) ได้เลย ไม่ต้องเสียเวลาในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์

จากปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ นิสิตส่วนใหญ่ไม่ทราบแนว
ทางว่าจะทำหัวข้อใดดี สำหรับอาจารย์นั้นก็มีการรับผลิตชอบมาก ในการพัฒนาโครงการ
เสนอวิทยานิพนธ์ให้ประสบผลสำเร็จ ต้องมีปัจจัยหลาย ๆ ด้าน คือ

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

ด้านนิสิต

1. แรงจูงใจ จากการศึกษาพบว่า แรงจูงใจที่เกิดขึ้นก่อนที่จะได้หัวข้อวิทยานิพนธ์มี ดังนี้

1.1 แรงจูงใจที่เกิดจากตนเอง

แรงจูงใจนี้เกิดจากตัวนิสิตเองเกิดความภูมิใจในตัวเอง ที่เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาต้องมีความสามารถในเรื่องที่ศึกษา ประกอบกับต้องการพัฒนาหรือแก้ปัญหาในเรื่องที่ตนเองสนใจ รวมถึงการทราบก่อนที่จะมาเรียนคิดว่าต้องทำวิทยานิพนธ์เพื่อจบการศึกษา และการทำวิทยานิพนธ์เป็นเรื่องฮากในการมองของคนทั่วไป จึงเป็นสิ่งท้าทายที่นิสิตต้องการใช้ความรู้ที่เรียนมาในรูปของวิทยานิพนธ์ แรงจูงใจนี้เกิดในระยะแรกของการเริ่มต้น เป็นแรงจูงใจให้นิสิตมีความกระตือรือร้นในการทำวิทยานิพนธ์

ข้อมูลนี้ได้จากการสังเกต ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นิสิตต้องเสนอโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ สำหรับนิสิตที่จะจบการศึกษาภายใน 2 ภาคการศึกษา นิสิตจะอยู่ในห้องสมุดกันเป็นจำนวนมาก อยู่จนห้องสมุดปิดบริการ แต่ละคนก็ส่วละวกับงานของตนเอง ในการเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ นิสิตบางคนก็พากันชวนไปห้องสมุดมหาวิทาลัยอื่น นิสิตจะทำงานจนถึง 2.00 น. นิสิตบางคนไม่ยอมกลับบ้านเป็นเวลา 3-4 วัน เพื่อมุ่งทำงานให้เสร็จทันเวลา

1.2 แรงจูงใจที่เกิดจากภายนอก

เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเมื่อนิสิตมีหัวข้อวิทยานิพนธ์ ซึ่งนิสิตจะนำเรื่องไปปรึกษากับอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนนิสิตด้วยกัน นิสิตในระดับปริญญาเอก ซึ่งคำตอบที่นิสิตเกิดแรงจูงใจมากที่สุดคือ "เรื่องนี้น่าสนใจมากนะ", "เรื่องนี้ถ้าทำได้เยี่ยมมากเลย"

กรณีตัวอย่าง

อาจารย์ท่านหนึ่งตอบหลังเขา ๆ กับนิสิตแล้วพูดถามว่า "เป็นอย่างไร ไปถึงไหนแล้ว ตั้งใจหน่อยนะ"

เรื่องนี้ถ้าทำได้ คงมีประโยชน์มากเลย

2. ความรู้ของนิสิต

นิสิตจะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาโครงการเสนอนิพนธ์ได้นั้น นิสิตต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งในเรื่องระเบียบวิธีวิจัย และความรู้ในเนื้อหาวิชาเฉพาะ เป็นปัจจัยที่สำคัญมาก ความรู้นั้นนิสิตอาจได้มาจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยและการสอบถามบุคคลอื่น ๆ และการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำ ดังเช่น

กรณีที่ 1 (16 ก.ย. 2536)

ในการเขียนโครงการเสนอนิพนธ์นิสิตจะถ่ายสำเนางานวิจัยไว้เป็นการเฉพาะ 2-3 เล่ม เพื่อใช้ประกอบในการเขียนโครงการเสนอนิพนธ์ของตนเอง ดังกรณีของ ชู ชู กำลังนั่งทำงานอยู่ในห้องสมุดคณะครุศาสตร์ตามลำพัง ผู้วิจัยซึ่งนั่งโต๊ะเดียวกับชู ได้เห็นงานวิจัยเล่มหนึ่งวางอยู่ตรงหน้าของชู ผู้วิจัยจึงพูดขึ้นว่า

ผู้วิจัย : ขอโทษครับ ขออ่านงานวิจัยเล่มนี้หน่อยครับ โอ้โฮ ! ถ่ายเอาไว้เลยหรือครับ

ชู : เอาไว้ดูตัวอย่าง ถ้าไม่ถ่ายเอาไว้แล้วพอต้องการใช้ อาจจะมีคนอื่นขโมยไปก่อน

ผู้วิจัย : เอ๊ะ ! ดูเรื่องไม่เห็นเกี่ยวกับเรื่องของคุณเล่มนี้ครับ

ชู : เอาไว้ดูวิธีดำเนินการวิจัย ในด้านการสุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพราะใช้วิธีเดียวกับผม

ผู้วิจัย : แล้วอีก 2 เล่มล่ะครับ เกี่ยวกับอะไร

ชู : เป็นเรื่องที่คล้าย ๆ กับของผม เอาไว้ดูประกอบในการเขียนหัวข้อต่าง ๆ ในโครงร่างในบางเรื่องเราก็นำเอามาใช้ใส่ในโครงการเสนอนิพนธ์ของเราได้

ผู้วิจัย : เห็นนิสิตภาคอื่นเขาจะมีโครงร่างเก่าของรุ่นพี่ไว้ดูกันนะ

ชู : อ้อ ของผมก็มีตั้งหลายเล่มนะ

กรณีที่ 2 (5 ต.ค. 2536)

ในห้องสมุดคณะครุศาสตร์ นิสิตกลุ่มหนึ่งนั่งทำงานด้วยกันประมาณ 5-6 คน แต่ละคนกำลังนั่งเขียนงานอยู่ โดยมีหนังสือ วิทยานิพนธ์วางเรียงรายอยู่ด้านหน้ามากมาย จากการสังเกตหนังสือที่นิสิตยืม หนังสือที่นิสิตยืมมาใช้ได้แก่ สถิติเพื่อการวิจัย การสุ่มตัวอย่าง คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัย : อ่านเรื่องอะไรอยู่ครับ

นิสิตคนหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มตอบว่า

นิสิตคนที่ 1 : เออ นี่รู้ไหมว่าจะใช้ตัวอย่างไรดี ช่วยดูให้หน่อยสิ กำลังจะเปิดตารางของเขามาเน

ผู้วิจัย : รู้ประชากรแล้วใช้ไหมครับ

นิสิตคนที่ 1 : รู้แล้ว พอเราเปิดตาราง พูกร่วมกับหยิบตารางมาให้ดูแล้วถามว่า นี่สมมติได้ 400 แล้วขั้นต่อไปเราจะแบ่ง 400 ออกไปในกลุ่มต่าง ๆ อย่างไร จะเอาที่จังหวัด ก็อำเภอ ทำอย่างไรจะได้ 400 ละ งงจังเลย !

นิสิตคนที่ 2 : แล้วกรณีนี้ใช้สถิติอะไรวิเคราะห์ข้อมูลละ (คือขนาดแสดงถึงความสงสัย)

ผู้วิจัย : ก็ต้องดูข้อมูลก่อนว่ามีลักษณะอย่างไรครับ

นิสิตคนที่ 2 : ดูข้อมูลได้อย่างไรละ ยังไม่ได้ทำเลขจะเอาผลที่ได้จากไหนมาให้ดู

ผู้วิจัย : ดูเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่เราใช้ไงละครับ (พูดแกมยิ้ม)

นิสิตคนที่ 1 : อ้าวแล้วสองเราละ อธิบายให้ฟังหน่อย ผู้วิจัย :

กรณีที่ 3 (27 ส.ค.2536)

เมทเป็นนิสิตภาควิชาหนึ่งที่กำลังพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์อยู่ เมทจะอัดสำเนา

โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของรุ่นพี่ไว้ 5-6 ฉบับ

ผู้วิจัย : พี่ถ่ายโครงร่างมาทำอะไรหลายเล่มเลย

เมท : ก็เอามาเป็นแบบในการเขียนของเราไง

ผู้วิจัย : พี่ใช้ข้อมูลส่วนไหนครับ ไม่เห็นเกี่ยวกับพี่ทำเลย

เมท : พี่ก็มาใช้ดูขั้นตอนต่าง ๆ ว่ามีหัวข้ออะไรบ้าง เรียงลำดับอย่างไร

ผู้วิจัย : ตอนเรียนวิจัย 1 อาจารย์ไม่ได้สอนหรือครับ

เมท : สอนแต่ก็ลืมหมดแล้ว ส่วนใหญ่เพื่อนพี่ก็ใช้วิธีนี้นั่นแหละ เพราะกลุ่มพี่จะถ่ายไว้หมดทุกคน ก็ดี สะดวกช่วยในการเขียนได้มากเลย

กรณีที่ 4 (28 ก.ส.2536)

คิดเป็นนิสิตหอพักเดียวกับผู้วิจัย คิดถามผู้วิจัยขณะที่ผู้วิจัยเดินออกมาจากห้องพัก ซึ่ง

ขณะนั้นเป็นเวลา 01.00 น แล้วว่า

คิด : ขณะช่วงอธิบายการสุมแบบหลายชั้นตอนให้พี่น้องยชิ

ผู้วิจัย : อธิบายให้ฟัง.....

คิด : เอ แล้วแบบที่เราเขียนมานี้ละ เป็นแบบไหน (คิดพูดพร้อมกับยื่นสมุดเล่มเล็ก ๆ ให้ และพลิกหน้าที่ต้องการให้ดูด้วย)

ผู้วิจัยอ่านและใช้เวลาพิจารณาอยู่ประมาณ 5 นาที จึงพูดขึ้นว่า : นี่แหละที่สุมแบบหลายชั้นตอนละ

คิด : แล้ววิธีไหนมันดีกว่ากันละ

ผู้วิจัย : แต่ละวิธีมันก็มีข้อจำกัด ข้อดีแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้จะเป็นตัวแทน ของกลุ่มประชากรที่ศึกษาหรือไม่เท่านั้น

คิด : แล้วพี่ใช้วิธีไหนละเหมาะสมไหม

ผู้วิจัย : เหมาะสมแล้วพี่ วิธีนี้มีสถิติภาคผนวกทำวิจัยไว้ ว่าเป็นวิธีที่ได้ผลใกล้เคียงกับประชากร มากที่สุด

คิด : แล้วขั้นตอนการเขียนถูกไหมช่วยดูให้หน่อย

ผู้วิจัย : ผมเก็บไว้ดูให้พรุ่งนี้ได้ไหมครับ

คิด : เออ ดิกแล้วนะ พรุ่งนี้ก็ได้

จากกรณีดังกล่าว การนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์นั้น
นิสิตได้มาจากการศึกษาเพิ่มเติมภายหลังประกอบกับตัวอย่าง ในทางปฏิบัติจริงนิสิตควรมี
ความรู้ในด้านระเบียบวิธีวิจัยมาก่อนเป็นอย่างดี มีทักษะในการใช้เครื่องมือ มีความรู้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงสามารถค้นหาหรือเลือกงานวิจัยที่มาเป็นแบบอย่างได้

เป็นสาเหตุหนึ่งที่นิสิตไม่มีเวลาในการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง ต้องเอาเวลา
ส่วนหนึ่งไปค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมในเรื่องระเบียบวิธี ในการได้ตัวอย่างมาประกอบการพัฒนา
โครงการนิสิตก็ไม่ทราบว่าเรื่องที่น่ามาเป็นแบบอย่างถูกหรือผิด มีคุณภาพหรือไม่

ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้มนิสิตสามารถพัฒนาโครงการเสนอ
วิทยานิพนธ์ ประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากก่อนที่มนิสิตจะส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ให้
คณะกรรมการภาควิชาพิจารณา ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยอาจารย์

อาจจะให้คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุง ให้เหมาะสมก่อน และต้องเซ็นชื่อกำกับในโครงร่าง
วิทยานิพนธ์ก่อนที่จะส่งให้คณะกรรมการพิจารณาโครงร่างวิทยานิพนธ์ของภาควิชาพิจารณา จาก
การสัมภาษณ์นิต เช่น

กรณีที่ 1 (21 ก.ย. 2536)

หอสมุดวิทยบริการ เป็นหอสมุดกลางที่มีการค้นฐานข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างประเทศ
(CDROM) ผู้วิจัยนั่งคอยให้เจ้าหน้าที่ค้นอยู่ จึงมีโอกาสนสนทนากับนิตสาขาหนึ่งที่กำลังมา
รับข้อมูลที่ได้จากการค้นเรื่องที่สนใจเรื่องหนึ่ง

ผู้วิจัย : ค้นเรื่องอะไรหรือครับ เก่งนะอ่านภาษาอังกฤษ มมละก็นานเลยละ

นิต : มันจำเป็นก็ต้องทน

ผู้วิจัย : แล้วตอนนี้เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์หรือยังครับ

นิต : ยังเลยกำลังเขียนอยู่ จะเสนอเร็ว ๆ นี้แหละ

ผู้วิจัย : แล้วทำไปถึงไหนแล้วครับ

นิต : โอ๊ย ! ยังไม่ถึงไหนเลย อาจารย์ให้ Review literature มาก ๆ ก่อน
เสียเวลาไปมากกับการแปลภาษาอังกฤษ บางทีก็ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเราเลย
(Review Literature หมายถึง ศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำ)

กรณีที่ 2 (21 ก.ย. 2536)

ขณะที่ผู้วิจัยนั่งอ่านหนังสืออยู่ในห้องสมุด วรรณซึ่งนั่งกับเพื่อนอยู่โต๊ะถัดไป บ่นให้
เพื่อนฟังว่า

วรรณ : เนี่ย! เราให้อาจารย์อ่าน อาจารย์ให้ข้อเสนอแนะมากมายเลย ไม่รู้ว่าอาจารย์
อ่านละเอียดหรือยัง

เพื่อนนิต : ทำไมละ

วรรณ : ก็เห็นอาจารย์ของเราไม่ถึง 10 นาทีเลย แล้วก็บอกให้ไปค้นเรื่องนั้น ๆ

วรรณพูดพร้อมกับส่งกระดาษที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำมา

เพื่อนนิต : เราก็ต้องทำตามอาจารย์บอกนั่นแหละ

วรรณ : เป็นธรรมดา ถ้าเราไม่ทำตามอาจารย์ที่ปรึกษาบอก คงไม่ผ่านแน่เลย

กรณีที่ 3 (27 ก.ย. 2536)

นิสิตกลุ่มหนึ่ง ในขณะที่รับประทานอาหารกลางวัน

นิสิตคนหนึ่งกล่าวขึ้นว่า : มาส่งให้อาจารย์หลายวันแล้ว อาจารย์ยังไม่ดูให้สักที เบื่อจังเลย

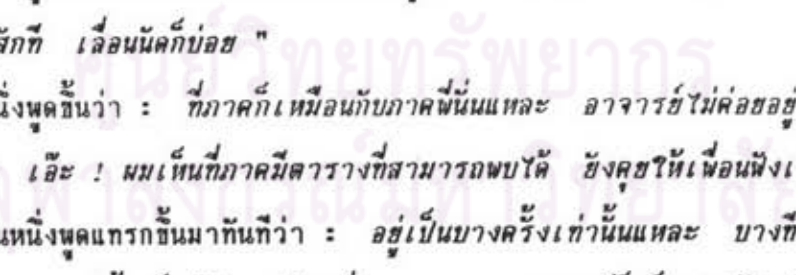
นิสิตอีกคนกล่าวขึ้นว่า : อาจารย์เราก็เหมือนกัน นัดมาหลายครั้งแล้ว อาจารย์เลื่อนนัดบ่อย
 มากเลย เคี้ยวต้องไปตระโน่น ไปตระนี่

นิสิตคนหนึ่งกล่าวขึ้นมาบ้างว่า : อาจารย์เราดีหน่อย ตรวจ แก๊สให้เลขทันที แล้วนัดไป
 รับประทานอาหาร หรือมะวัน และก็ไม่มีนัดด้วย คัดตรงที่เราจะได้เขียนติดต่อกัน

กรณีที่ 4 (3 ต.ค. 2536)

ผู้วิจัยขึ้นไปภาควิชาหนึ่ง เห็นตารางกำหนดเวลาในแต่ละวันของอาจารย์ และการระบุลงไปตลอดสัปดาห์ว่า ชั่วโมงใดสอนวิชาอะไร ที่ไหน วัน เวลาใดให้นิสิตเข้าพบ
 ได้บ้าง ผู้วิจัยจึงขึ้นไปดูในวัน เวลา ดังกล่าว 4 ครั้ง ซึ่งเป็นเวลาครบ 1 เดือนพอดี
 เนื่องจากอาจารย์ท่านนั้นได้กำหนดเวลาให้นิสิตเข้าพบเพียงสัปดาห์ละครั้งเท่านั้น

ในบางภาควิชามีอาจารย์อยู่ประจำตามเวลาที่กำหนดไว้ แต่นิสิตไม่สามารถปรึกษา
 ได้ เนื่องจากอาจารย์มีนิสิตที่อยู่ในความดูแลหลายคน รวมทั้งนิสิตเก่าที่ตกค้างอยู่ด้วย ผู้วิจัย
 ขึ้นไปดู 4 ครั้ง เช่นกันพบว่า มีนิสิตกำลังปรึกษา และนั่งรอพบข้างนอกอีก

ในภาควิชาแรกนิสิตมีโอกาสนิสิตร่วมกันทำงานกันเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยขอเข้าไป
 นั่งด้วย ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์ขึ้นมาโดยพลลอย ๆ ขึ้นว่า "เบื่อบ้างเลย มหาอาจารย์ที่
 ไรไม่อยู่สักที เลื่อนนัดบ่อย"

นิสิตคนหนึ่งพูดขึ้นว่า : ที่ภาคก็เหมือนกับภาคอื่นแหละ อาจารย์ไม่ค่อยอยู่

ผู้วิจัย : เอ๊ะ ! ผมเห็นที่ภาคมีตารางที่สามารถพบได้ ยังคุยให้เพื่อนฟังเลยว่าดีนะ

นิสิตอีกคนหนึ่งพูดแทรกขึ้นมาทันทีว่า : อยู่เป็นบางครั้งเท่านั้นแหละ บางทีอยู่ที่มีนิสิตรอพบก่อนแล้ว
 บางครั้งเป็นนิสิตภาควิชาอื่น คนนอก อาจารย์ก็เห็นใจให้ค่าปรึกษา

ผู้วิจัย : แล้วอาจารย์คอยเอาใจใส่ ถามถึงโครงการเสนอนิเทศนิพนธ์บ้างหรือเปล่า

นิสิต : ก็ถามเหมือนกัน แต่จะให้มาคอยควบคุม อาจารย์ไม่ค่อยสนใจนักหรอก อาจารย์ถือ
 ว่านิสิตต้องรับผิดชอบต่อตนเอง

ผู้วิจัย : แล้วเพื่อนคนอื่น ๆ ละ เคยบ่นเรื่องพบอาจารย์ยากให้ฟังหรือเปล่า

นิสิต : โอ๊ย ! เพื่อนกับทุกคนนั่นแหละ แต่ก็ต้องทนจะทำอย่างไรได้ละ

กรณีที่ 5 (5 ค.ค.2536)

นุช เป็นนิสิตในภาควิชาหนึ่งพูดขึ้นระหว่างรับประทานอาหารว่า พรุ่งนี้จะไปพบ
อาจารย์สักหน่อย

ผู้วิจัย : นึกไว้อาจารย์ไว้หรือเปล่า

นุช : ไม่ได้นึก แต่อาจารย์กำหนดตารางเวลาที่สามารถเข้าพบได้ไว้

ผู้วิจัย : แล้วได้พบทุกครั้งไหม

นุช : ก็ไม่ทุกครั้งหรอก เพราะการกำหนดเวลานิสิตต่างก็มุ่งจะไปหาในเวลาอันเหมือนกัน
ส่วนใหญ่ต้องเขียนนิตอาจารย์ ที่จะไปนี้เพื่อพูด" บางครั้งนึกไว้แต่อาจารย์ให้คำ-
ปรึกษา นิสิตอื่นนานเกินไปหมดเวลา เราก็ต้องกลับแบบมือเปล่า แล้วสัปดาห์หนึ่ง
อาจารย์ให้พบได้เพียงสัปดาห์ละ 2 วันเอง บางครั้งกว่าจะได้พบอาจารย์ก็ต้องคอย
เป็น 1-2 สัปดาห์เหมือนกัน มีผลต่อโปรแกรมที่เราทำไว้มากทีเดียวแหละ

จากสถานการณ์ดังกล่าวพบว่า เวลาที่นิสิตเสียไปส่วนหนึ่งต้องคอยพบอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ซึ่งมีผลทำให้นิสิตได้โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ล่าช้า

นิสิตกับการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

หลังจากที่นิสิตได้หัวข้อวิทยานิพนธ์ รวมถึงมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นิสิต
จะเริ่มเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ตามที่อาจารย์แนะนำ ซึ่งนิสิตแต่ละคนจะมีวิธีการพัฒนา
โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ แตกต่างกันไป ดังเช่นกรณีของ

กรณีที่ 1 (19 ค.ค.2536)

ศรี บ่นว่า : โอ้โฮ! อาจารย์ไม่ยอมให้ทำ บอกว่าไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย

ผู้วิจัยถามว่า : แล้วทำไม เราไม่ให้เหตุผลล่ะ

ศรีตอบว่า : คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาเอง เราไม่มีสิทธิ์เข้าไปอธิบายเลย

ผู้วิจัย : แล้วรู้ได้อย่างไรว่าไม่มีประโยชน์

ศรียื่นโครงการมาให้ดูพร้อมชี้ให้ดูที่หัวกระดาษ มีลายมือเขียนแบบหวัด ๆ ว่า ไม่น่า
สนใจ นำประโยชน์มาใช้อะไรไม่ได้เลย

กรณีที่ 2 (15 ต.ค.2536)

ชัช เดินเข้ามาหาเพื่อนที่นั่งเป็นกลุ่มในห้องสมุดอย่างอึมอึมแจ่มแจ่มใส่
เพื่อนคนหนึ่งรับถามว่า : *ม่านไหม* เพื่อนในกลุ่มหันไปมองชัชอย่างจจจ้อ

ชัช : *ม่านปรับปรุงนิดหน่อยเอง*

เพื่อน : *โชคคินะ*

ชัช : *ม่านเลขนะดี จะต้องมีเวลาทำอย่างอื่น*

(จากการสอบถามเพื่อนหลังจากชัชไปแล้ว เพื่อนนิลิตเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า วันนั้นชัชส่ง
โครงการวิทยานิพนธ์ ต้องเข้าไปสอบป้องกัน (defend) กับคณะกรรมการพิจารณาโครงการของ
ภาควิชาค้ำย)

กรณีที่ 3 (25 ส.ค.2536)

อ้วน บ่นให้ผู้วิจัยฟังว่า : *ครูเสียอารมณ์นำครูเลย*

ผู้วิจัย : *ทำไมล่ะ*

อ้วน : *ก็เรื่องของเราให้อาจารย์ก่อนนิลิตเรียนในปีการศึกษาแรก อาจารย์บอกทำได้
เปิดเทอมเรามาค้นคว้า เพื่อเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ พอเปิดเทอมเอา
เรื่องมาส่ง อาจารย์บอกว่าอย่างไรรู้หรือเปล่า เรื่องนี้ไม่ค่อยน่าสนใจเลย
เอาเรื่องใหม่ได้ไหม*

ผู้วิจัย : *ทำไมไม่ลองไปปรึกษาอาจารย์อื่นล่ะ*

อ้วน : *ก็ให้อาจารย์เป็นที่ปรึกษาแล้ว ถ้าเปลี่ยนอาจารย์จะโทษเอานะซี*

ผู้วิจัย : *ก็ค้นหาเรื่องใหม่เลยหรือ*

อ้วน : *"สงสัยเราคงไม่จบ 2 ปีแล้วล่ะ"*

กรณีที่ 4 (24 ก.ธ.2536)

รงค์ เป็นนิสิตในหอพักเดียวกับผู้วิจัย เข้ามาถามผู้วิจัยถึงห้องพักที่ *"มีหนังสือ
ที่เกี่ยวกับ Multiple Regression ใหม่อิมข้มคุณน้อ"*

ผู้วิจัย : *เขาไปคุทำไหมหรือพี่*

รงค์ : *เรื่องที่พี่เสนอนี อาจารย์บอกว่าต้องใช้สถิติตัวนี้ เล่าให้พี่ฟังน้อซีได้ไหม*

ผู้วิจัย : พลองไปอ่านก่อนดีกว่า พี่สงสัยตรงไหนค่อยมาถาม

รงค์ : ชอบคุณมาก

อีก 2 สัปดาห์ต่อมา ขณะที่ผู้วิจัย

กำลังรีดผ้าอยู่ที่ห้องพักผ่อนในหอพัก

รงค์เอาหนังสือมาคืน ผู้วิจัยจึงถามขึ้นว่า : เป็นอย่างไร สงสัยตรงไหนพี่

รงค์พูดด้วยใบหน้าแบบแค้น ๆ อืมว่า

รงค์ : พี่เปลี่ยนเรื่องแล้ว ทำไม่ได้หรอก อ่านแล้วยังไม่รู้เรื่องเลย

ผู้วิจัย : แล้วพี่ไปทำเรื่องอะไรล่ะ

รงค์ : พี่ทำเรื่อง.... Survey งานดีหน้อใช้ไหม

ผู้วิจัย : ครับ ก็ดีพจบบ้างหน้อ

รงค์ : ใช่ ทำง่ายหรือหากก็ได้ปริญญาเดียวกันนั่นแหละ

กรณีที่ 5 (5 ต.ค. 2536)

แต่ัวเป็นนิสิตในภาควิชาที่มีหัวข้องาน ๆ ซึ่งอาจารย์รับงานระดับประเทศมาทำ

ผู้วิจัย : โครงการที่ทำมีปัญหาไหม

แต่ัว : ก็มีปัญหาเหมือนกัน เพราะเป็นเรื่องที่เราไม่ได้สนใจ แต่ก็ไปอย่างหนึ่งคือ ด้าน
การค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่แต่ละคนจะคล้าย ๆ กัน และอาจารย์ก็แนะนำ
หนังสือในการค้นคว้าให้ด้วย

ผู้วิจัย : ก็ผ่านการพิจารณาบ้างนะจ๊ะ

แต่ัว : ส่วนใหญ่ก็ผ่านทุกคน มีอยู่คนหนึ่งที่เขาไม่ได้ทำเรื่องนี้ ทำเรื่องที่เขาคิดเอง ก็มี
ปัญหามากอยู่

ผู้วิจัย : อย่างแต้วนี่ก็สบายนะจ๊ะ

แต่ัว : ก็ไม่สบายเท่าไรหรอก เพราะกลุ่มประชานั้น เราเลือกเอง ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ
เราต้องหาประเด็นปัญหาในกลุ่มที่เราจะศึกษา วิธีการสู้ก็มีปัญหาว่าจะสู้อย่างไร
ดี เครื่องมือเราก็ต้องคิดเอง เพราะตัวแปรอิสระที่เราศึกษาแตกต่างกับคนอื่น"

กรณีที่ 6 (15 ก.ธ.2536)

มิตรเป็นนิสิตในกลุ่มที่ทางคณะกรรมการภาควิชาเป็นผู้พิจารณาเลือกที่ปรึกษาให้

ผู้วิจัย : เป็นอย่างไรบ้าง เสนอ บ.18 หรือยัง

มิตร : ยังเลย คอนนี่ปรับปรุง แก้อ้ออยู่

ผู้วิจัย : เป็นอย่างไรบ้าง ได้อาจารย์ที่ปรึกษาถูกใจไหม

มิตรพูดอ้อม ๆ : ก็ไม่ค่อยถูกใจเท่าไร แต่เราก็ต้องอดทนเพราะเป็นระเบียบของภาควิชา

ผู้วิจัย : ทำไม่ถึงไม่ถูกใจล่ะ

มิตร : ก็ไม่มีอะไร แบบคอนเรียนเคยเรียนกับอาจารย์นี้ แบบอาจารย์ไม่ค่อยถูกชะตา
ผมเท่าไรนัก ผมส่งงานเข้าเป็นประจำ อาจารย์คงไม่ค่อยชอบผมเท่าไรหรอก

ผู้วิจัย : เห็นเคยคุยกับอาจารย์ที่ภาคบอกว่า ทางภาคเลือกให้เนื่องจากอาจารย์แต่ละท่าน
มีความถนัดในเรื่องต่าง ๆ ที่นิสิตทำ แตกต่างกัน เพื่อความเหมาะสมทางภาคจึง
ต้องจัดให้ ผมว่าก็คิดเหมือนกัน อาจารย์คงให้การช่วยเหลือเต็มที่นะ"

มิตร : ไม่หรอกพี่ เราก็ต้องทำของเราเองทั้งนั้นแหละ อาจารย์ก็เพียงแต่คอยดู ให้ข้อ
เสนอแนะ บางครั้งอาจารย์ต้องการให้ทำมากกว่านี้ อยากให้เปรียบเทียบ หา
ความสัมพันธ์ เพิ่มตัวแปรในการศึกษา บางครั้งเราก็ท้อใจเหมือนกัน อย่างใน
เรื่องสถิติ ผมก็เรียนมาแค่สถิติ 1 เท่านั้น ความรู้กุง ๆ ปลา ๆ

ผู้วิจัย : ไม่เป็นไรหรอกพี่ ดีกว่าหาอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้

กรณีที่ 7 (15 ต.ค.2536)

รินเป็นนิสิตที่พักอยู่ในหอพักเดียวกับผู้วิจัย ผู้วิจัยเดินผ่านห้องรินเห็นห้องยังเปิดไฟ
อยู่ ผู้วิจัยมองผ่านกระจกบานเกร็ดเข้าไปเห็นรินนั่งเขียนอะไรอยู่อย่างระมัดระวัง บนโต๊ะมี
หนังสือกองแบบระเกะระกะ เติงนอนซึ่งอยู่ใกล้ ๆ เป็นธรรมดาของหอพักที่ห้องแคบ บนเตียง
มีหนังสือวางอย่างไม่เป็นระเบียบเต็มเตียงไปหมด ผู้วิจัยซึ่งสนิทกันมากเคาะประตู หมุนลูกบิด
ซึ่งยังไม่ได้ล็อก

ผู้วิจัย : จะไม่ขอมนอนเลขหรือ เมื่อคืนก็เห็นท่าเกือบสว่างไม่ใช่หรือ

ริน : ไม่สว่างหรอก คีห่า

ผู้วิจัย : แล้วกลางวันก็เห็นทำทั้งวันนี้

ริน : ค้างส่งภายใน 2 วันนี่แล้ว

นิสิตคนหนึ่งที่นั่งนอนอยู่ที่เตียงใกล้ ๆ คั่นขึ้นมาเมื่อได้ยินเสียงสนทนากัน พร้อมพูด
ในเชิงขก้องว่า

นิสิต : รินเก่งจริง ๆ ผมยอมแพ้เลย ออกนอน 2 คืนแล้วยังเฉย ๆ อยู่ เป็นผมอยู่ไม่ได้
แน่นอนเลย

ผู้วิจัย : แล้วใกล้เสร็จหรือยัง

ริน : ใกล้เสร็จแล้ว ...คนนะ (หมายถึงตัวของเธอเองที่จะเสร็จ)

กรณีที่ 8 (8 ค.ค.2536)

จุ่มพบกับผู้วิจัยขณะเดินไปศูนย์หนังสือ จุ่มถามผู้วิจัยขึ้นว่า

จุ่ม : เป็นอย่างไรหน้าค่าคว้าเครียดเชียว เสนอ บ.18 หรือยัง

ผู้วิจัย : ยังเลย ไม่รู้จะทันหรือเปล่าเลย แล้วจุ่มล่ะจะส่งกันไหม

จุ่ม : ของเราส่งล้นจบบไม้ทัน 2 ปีแน่เลย นี่รู้ไหมเราส่งอาจารย์ไป 4 ครั้งแล้ว แก่โน่น
เพิ่มนี้ตลอดเลย แล้วต้อง Defend ในคณะกรรมการภาควิชาอีก

ผู้วิจัย : แล้วที่ภาคมีใครผ่านการพิจารณาจากภาควิชาบ้างแล้วละ

จุ่ม : เพิ่งผ่านภาควิชาไปคนเดียวเอง

ผู้วิจัย : ของจุ่มล่ะทำไปอิงไหนแล้ว

จุ่ม : บางครั้งเรานึกเบื่อเลย อาจารย์บอกให้แกจุดโน้นที่ จุดนี้ที่ น่าจะบอกมาครั้งเดียว
เลย เราเลยต้องเสียเวลามาก

ผู้วิจัย : แล้วมีปัญหาอะไรที่เราพอจะช่วยเหลือได้บอกนะ

จุ่ม : ชอบคุณค่ะ แล้วถ้าอย่างไรจะปรึกษา

ผู้วิจัย : ออกทนหน่อยแล้วกันไม่เกินความสามารถของเราหรอกน่า

จุ่ม : ก็พยายามให้ถึงที่สุดนั่นแหละ

ผู้วิจัย : ไหวน่า ฮู้เขา

การฝึก 9 (16 ต.ค.2536)

จากคำบอกเล่าของกลุ่มนิสิตในภาควิชาหนึ่ง ในขณะที่ผู้วิจัยไปรับประทานอาหาร
กลางวันด้วย

ผู้วิจัย : ส่วนใหญ่เรื่องที่ถูกอาจารย์ให้เปลี่ยนใหม่ อาจารย์ให้เหตุผลว่าอย่างไร

นิสิต : เออ เรื่องนี้ไปถามเจ้าพิศมันซิ มันถูกเปลี่ยนมา 5 เรื่องแล้ว

พิศเป็นนิสิตที่ถูกเปลี่ยนเรื่องที่จะทำมา 5 เรื่องแล้ว และกำลังชะงักเข้มนอกอยู่กับการเขียนโครงการใหม่

ผู้วิจัย : ตอนนั้นสนใจเรื่องอะไรอยู่ครับ

พิศ : ถูกเปลี่ยนอีกแล้ว อาจารย์เขาบอกว่าไม่น่าสนใจ นี่อาจารย์บอกมาว่าลองให้คิดในเรื่องพวกนี้" พิศส่งสมุดที่จดมาให้ผู้วิจัยดู "นี่ก็คิดมาได้มากเหมือนกัน แต่ยังไม่รู้ว่าจะตั้งชื่อเรื่องว่าอะไร

ผู้วิจัย : เอ เรื่องที่แล้วผมก็ไม่น่าสนใจคิด

พิศ : นั่นแหละ อาจารย์เสนอให้ทำเรื่องทำนองนี้แทน

ผู้วิจัย : แล้วอาจารย์เขามีเวลาตรวจงานให้หรือ

พิศ : วันนั้นไปพร้อมกับรุ่นพี่ C4... อาจารย์บอกรุ่นพี่ว่า ของเธอไว้ที่หลังนะ ของรุ่นนี้
เขาต้องให้ได้ภายใน 2 ปีการศึกษา

ผู้วิจัย : พิศก็เก่ง หัวข้อได้เร็วสิน

พิศ : โอ๊ย ! บางทีก็เข็งชีวิตมากเลย เมื่อครั้งที่ถูกเปลี่ยนเรื่องที่ 4 เราร้องไห้หมดคืนเลย คิดอะไรไม่ออกไปหลายวันเลย เรามานึกอีกที่ว่า ถ้าเราไม่มีความสามารถเราก็คง
สอบเข้าจุฬาไม่ได้หรอกนะ

ผู้วิจัย : ใจเย็น ๆ สิ อย่าทำใจให้กังวล มันจะทำให้สมองเราไม่มีสมาธิ ไปเที่ยวอะไรบ้าง
หรือเปล่าละ

พิศ : จะไปเที่ยวไหนมันก็คงไม่สนุกหรอก นอนคิดมาที่ไรยังน้ำตาไหลทุกครั้งเลย ท้อใจ ถ้ามี
คนรับจ้างทำ อยากรจะจ้างอะเลย นึ่มนึ่มนี่นะซิ ยังไงเวลาส่งกลุ่มตัวอย่าง หรือใช้
สถิติช่วยเราบ้างนะ

ผู้วิจัย : ครับยินดี ยังไงก็ให้หัวข้อผ่านก่อนก็แล้วกัน

พิศ : นี่เพื่อนหลายคนก็อยู่ในสภาพเดียวกัน แต่เราเปลี่ยนเรื่องมากกว่าเพื่อนเลย

ผู้วิจัย : ใจเย็น ๆ ไปเที่ยวอะไรซะบ้าง ล้อคิดมากมีเพื่อนที่ยังไม่ได้เสน่ออีกตั้งหลายคน
เอาแบบเราสิ เวลาเบื่อ เซ็ง โท้งเลขนั่งรถไปบางแสนคนเดียว ไปรับลมเย็น ๆ
ไปเช้า คอนเย็นก็กลับ บางทีอาจจะเกิดความคิดอะไรใหม่ ๆ ขึ้นนะ

กรณีที่ 10 (20 ค.ค.2536)

ชัช ป้อม รงค์ นั่งทำงานในห้องสมุดด้วยใบหน้ายิ้มแฉ่งแจ่มใส ทักทายผู้วิจัยขึ้นก่อน
ขณะผู้วิจัยเดินเข้าห้องสมุดมา

ชัช : เป็นอย่างไร ส่งบ.18 หรือยัง

ผู้วิจัย : ยังเลยครับ กำลังเร่งทำอยู่ ไม้รู้จะทันหรือเปล่า พี่ผ่านกันหมดแล้วสิ สบายเลย
คุณาศาสตรบัณฑิต ส่งบ.18 นานหรือยังครับ

ชัช : พี่รงค์ส่งเมื่อวันที่ 15 ค.ค. พี่เพ็งส่งเมื่อวันที่ 18 ค.ค.นี้เอง

ผู้วิจัย : พี่ป้อมล่ะ ส่งแล้วใช้ไหม ได้ข่าวว่าเก็บข้อมูลแล้วไม่ใช้หรือ

ป้อม : ยังทรอกเครื่องมือเพ็ง Try-out เสร็จ

ผู้วิจัย : หัวข้อที่ทำไม่ถูกเปลี่ยนหรือปรับเลขหรือ

ป้อม : ถูกปรับนิดหน่อยเอง พอดีพี่เขียนโครงการเรื่องนี้ส่งในวิชาวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์
ก็เลขไม่คิดค้นมาก

รงค์ : เออ ชนะข้อมูลจากแบบสอบถามกลับมาเท่าไรถึงถือว่าใช้ได้

ผู้วิจัย : ได้มากเท่าไรยิ่งดีพี่ จริง ๆ แล้ว ควรจะได้ 90 % แต่เห็นเขาก็ใช้กันนะ 70-80 %
ก็ใช้ได้ ก็เก็บไม่ได้จะทำอย่างไร

กรณีที่ 11 (1 พ.ธ.2536)

แป้ว หน่อ จอย เป็นนิสิตที่ผ่านการพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์จากภาควิชาแล้ว
ในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม ทั้ง 3 คนจะตั้งใจค้นคว้างานกันอย่างขะมักเขม้น เรื่องที่สนทนากัน
ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องในการทำวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น

แป้ว : เออ ใครเจอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาหน้าเสียเก็บมาฝากบ้างนะ

หน่อ : เอาอย่างนั้นแล้วกัน เวลาเรา 3 คน เจอเรื่องของเพื่อนก็หามาฝากันแล้วกัน

ตอนแล้ววิเคราะห์ข้อมูลติดต่อใครไว้หรือยัง

- แป๋ : อ้อ สบายเรามีเพื่อนที่เขาลเล่น SPSS อยู่วานได้ ไม่ยากหรอก
- จอย : เน้นแบบทดสอบของเราพอวิเคราะห์แล้วค่าความยากง่ายไม่ตัวเลข ถ้าตัดออกข้อสอบก็
เหลือน้อยนะซี ทำยังงี้คิดละ
- หน้อย : ก็เขียนปรับปรุงโจทย์เดิม หรือปรับปรุงตัวเลือกซี มาให้เราคุณหน้อยซี ข้อไหนบ้างที่
ใช้ไม่ได้
- แป๋ : จะฝากไปสอบโรงเรียนเราก็ได้นะ เราจะฝากเพื่อนสอบให้จะได้ไม่ต้องเสียเวลา

กรณีศึกษา 12 (19 ต.ค. 2536)

- อ้อ : อ่านกับอ้อ คุณถึงอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้วิจัยฟังว่า
- อ้อ : อาจารย์ที่ปรึกษาของเราดีมากมาย กลัวพวกเรารั้ง 4 คนจะเขียนโครงร่างไม่เสร็จ
อาจารย์พากลุ่มเรา ไปเขียนโครงร่างกันที่บ้านอาจารย์เองเลยนะ
- ผู้วิจัย : หาชานะอย่างนี้
- อ้อ : ใช้นะซี นี่อาจารย์เตรียมหนังสืออะไรไว้รอเลข ไปทำ 2 วัน 2 คืน
- ผู้วิจัย : แล้วเสร็จไหมครับ
- อ้อ : ยังไม่เสร็จหรอกแต่ก็มีแนวชัดเจน พอส่งสัชอะไรก็ถามได้เลข
- ผู้วิจัย : ครั้งแรกนี่ก็อย่างไรถึงเลือกอาจารย์ท่านนี้ละ
- อ้อ : ครั้งแรกพวกเราก็นำเรื่องไปปรึกษาอาจารย์ธรรมदानั้นแหละ พออาจารย์ทำโครง
การวิจัยใหญ่อยู่ อาจารย์ก็แนะนำให้เราเรื่องนี้ เพราะจะได้ทำไปพร้อม ๆ กับอาจารย์
- ผู้วิจัย : ก็ทำเรื่องเดียวกันนะซีครับ
- อ้อ : ใช่แต่กลุ่มตัวอย่างคนละมหาวิทยาลัยกัน
- ผู้วิจัย : แล้วชอบไหมครับ
- อ้อ : ก็ดีนะ อาจารย์ก็ช่วยเหลือ มีเพื่อนปรึกษาได้เวลามีปัญหาในด้านต่าง ๆ คิดว่าดีและ
ได้รับความรู้ดี เพราะในบางเรื่องเราก็ไม่ค่อยรู้ มารู้คอนอาจารย์แนะนำนั่นแหละ

จากกรณีต่าง ๆ พอสรุปถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโครงการ
เสนอวิทยานิพนธ์ได้ ดังนี้

การที่นิสิตได้ทำเรื่องที่ตนเองสนใจ และผ่านการพิจารณาในครั้งแรกนั้น นิสิตจะมีความ
สุขในการทำวิทยานิพนธ์มาก บรรยากาศในการทำงานนั้นจะมีลักษณะการช่วยเหลือกัน

แต่ละคนช่วยกันแก้ปัญหา มีการปรึกษาหารือกัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แนวคิดจะประสบผลสำเร็จ ในการทำวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญมาก เปรียบเสมือนค่านแรกทีมนิสิตรจะต้องมีเรื่อง ที่ตรงกับความสนใจของอาจารย์ จึงสามารถที่จะพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ต่อไปได้ จากกรณีที่ยกตัวอย่าง จะเห็นว่ากรณีที่นิสิตต้องเปลี่ยนหัวข้อเรื่องใหม่นั้น ทำให้นิสิตต้องเสีย เวลาคิดว่า กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยที่จะทำใหม่หมดนั้น นิสิตจะเกิดความเครียด และความวิตกกังวล ท้อแท้เบื่อหน่ายมาก เนื่องจากในการหาหัวข้อนั้นต้องใช้เวลานาน เป็น การยากที่นิสิตจะคิดเปลี่ยนแปลงความคิดเดิมได้ในเวลาอันรวดเร็ว นิสิตส่วนใหญ่จะใช้เวลา ในการพัฒนาเรื่องที่ตนเองคิดครั้งแรกนาน เพราะสนใจและมีเวลามาก สามารถค้นคว้าทฤษฎี กรอบแนวคิด โดยนิสิตส่วนใหญ่จะคิดทำทำเรื่องแรกด้วยความสนใจ ตั้งใจจริง เมื่อนิสิตได้ รับคำตอบว่า เรื่องไม่น่าสนใจเลย ทำเรื่องอื่นได้ไหม นิสิตจะหยุดค้นคว้าหรือหยุดทำงานไป ระยะเวลาประมาณ 3-5 วัน ด้วยสภาพที่ผิดหวัง มีอาการซึมเศร้า เจ็บขม หงุดหงิดง่าย หลังจากนั้นนิสิตก็จะกลับมาเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการค้นคว้าเรื่องใหม่นั้นทั้ง ๆ ที่ยังฝังใจ ในเรื่องเดิมอยู่ไม่สามารถจะลืมได้ เรื่องที่คิดใหม่จึงเป็นเรื่องที่ใกล้เคียงกับเรื่องเดิม เนื่อง จากมีความกังวลใจและถูกบีบคั้นในเรื่องกำหนดเวลา จนบางครั้งก็ลืมนึกถึงเรื่องการออกแบบ การวิจัย ปัญหาการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับ ในช่วงนี้นิสิตจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความเร่งรีบ เพื่อที่จะส่งอาจารย์ที่ปรึกษา โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับใหม่จึงไม่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ ที่ปรึกษาอีกเช่นกัน ในครั้งนี้นิสิตจะหยุดการค้นคว้า และหยุดการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ ไประยะหนึ่ง คือ ประมาณ 7-10 วัน จึงจะมาตั้งหน้าทำโครงร่างวิทยานิพนธ์อย่างจริงจังอีก ครั้งหนึ่ง ฉะนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จึงมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ให้คำปรึกษา เสนอแนะ ในการค้นคว้า การเขียน และมีส่วนช่วยให้นิสิตประสบความสำเร็จในการได้โครงการเสนอ วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

การพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของภาควิชา

ในภาควิชาต่าง ๆ จะมีคณะกรรมการชุดหนึ่ง รับผิดชอบพิจารณาโครงการเสนอ วิทยานิพนธ์ของนิสิต ทุกภาควิชาจะมีเกณฑ์เหมือน ๆ กัน แต่การพิจารณานั้นจะแตกต่างในการ เน้นในเกณฑ์ข้อใด ซึ่งเกณฑ์ใหญ่ ๆ ที่ทางภาควิชาใช้ ได้แก่

1. ปัญหาการวิจัยตรงสาขาวิชาที่ผลิตสังกัด
2. ความใหม่ของเรื่องที่วิจัย
3. วิจัยวิจัยเหมาะสมกับกลุ่มตัวแปรที่ต้องการศึกษา
4. มีประโยชน์ทางวิชาการ

ในการพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์นั้น ส่วนใหญ่นิสิตจะต้องเข้าไปสอบป้องกัน (Defend) ด้วยตนเอง การ Defend เป็นการสอบป้องกัน หรือยืนยันในเรื่องที่ผลิตจะทำลักษณะการสอบจึงขึ้นอยู่กับคณะกรรมการผู้พิจารณา ในบางภาควิชาผลิตอาจไม่ต้องมีการ Defend ก็ได้ เช่น ภาควิชาวิจัยการศึกษา ฯ การ Defend ทำให้คณะกรรมการมองเห็นว่า โครงการเสนอวิทยานิพนธ์ที่เสนอไปนั้น นิสิตสามารถทำได้สำเร็จ เกณฑ์ในการพิจารณานั้น ภาควิชาส่วนใหญ่จะยึดเกณฑ์ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยเสนอแนะ แต่ในทางปฏิบัติจริงนั้นภาควิชาอาจจะเน้นในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันดังกรณีต่อไปนี้

กรณีที่ 1 (12 ค.ค.2536)

ศักดิ์, สิทธิ, วรณ, พล : ทั้ง 4 คนนั่งสนทนากันหลังจากผ่านการ Defend

โครงการเสนอวิทยานิพนธ์

ศักดิ์ : เป็นอย่างไรบ้าง ถูกแก้มากไหม ?

สิทธิ : แก้หน่อยเดียว อาจารย์ให้ใช้การสัมภาษณ์ควบคู่กับแบบสอบถามด้วย

วรณ : เหมือนเราเลย อาจารย์ให้ลดจากที่เสนอจะทำทั่วประเทศ เหลือเพียงทำจังหวัดเดียว แต่ให้ใช้การสัมภาษณ์แทน

พล : ขอรอเราให้ใช้การสัมภาษณ์เพิ่มเติม ต้องใช้ทั้งแบบสอบถามด้วย และแบบสัมภาษณ์ด้วย จากกรณีนี้จะเห็นว่าในสาขาวิชา จากกรณีที่ 1 คณะกรรมการจะเน้น

เน้นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

กรณีที่ 2 (28 ก.ธ.2536)

ผู้วิจัยได้สนทนากับนิสิตภาควิชาหนึ่ง ถึงเรื่องที่จะเสนอเป็นโครงร่างนั้น ทางภาควิชาเน้นอะไรบ้าง

นิค : ทางภาคห้ามทำ Survey อย่างเด็ดขาด ให้ทำอย่างอื่น อะไรก็ได้ อาจารย์บอกว่า Survey นิสิต ป.ศรีเขาทำกัน

ผู้วิจัย : ความตรงสาขาละเน้นมากไหม

นิค : เน้นมากเลย ทางภาคจัดประชุม 2 ครั้ง ก็ให้แต่ละรอบหัวข้อของภาคจนไม่รู้จะทำเรื่องอะไรได้แล้ว

จากกรณีนี้จะเห็นว่าภาควิชาเน้นด้านวิธีการวิจัย

กรณีที่ 3 (6 ต.ค. 2536)

ผู้วิจัยได้สนทนากับอาจารย์ผู้ประสานงานบัณฑิตของภาควิชาหนึ่งว่า หัวข้อที่นิสิตเสนอนั้นทางภาควิชาเน้นวิธีการวิจัยหรือไม่

อาจารย์ : จุดแรกที่เราเน้นคือ ความตรงสาขา ด้านเนื้อหาเน้นทางภาคของเราจะเน้นข้อความรู้ที่ได้มากกว่าคือ ต้องใหม่ ไม่ซ้ำกับงานวิจัยอื่น

ผู้วิจัย : ด้านระเบียบวิธีเน้นมากไหม เช่นผมเห็นบางภาควิชาจะเน้นที่ตัวนิสิตเลขว่า ห้ามทำ Survey โดยเด็ดขาด

อาจารย์ : ภาคเราจะไม่เน้นเรื่องระเบียบวิธี ขอให้ตอบปัญหาที่ต้องการศึกษา และมีความใหม่ก็พอแล้ว

จากกรณีนี้จะเห็นว่าภาควิชาเน้นความใหม่ของโครงการฯ

กรณีที่ 4 (22 ก.ธ. 2536)

ผู้วิจัยได้สนทนากับอาจารย์ผู้ประสานงานบัณฑิตของภาควิชาหนึ่งว่า หัวข้อที่นิสิตเสนอนั้นทางภาควิชาเน้นวิธีการวิจัยหรือไม่

อาจารย์ : สำหรับภาคเราก็กเน้นความตรงสาขาเป็นสิ่งแรก ซึ่งกรอบของภาควิชาเรานั้น ภาคเรามีวิชาทฤษฎีวิจัยทาง... ซึ่งจะเสนอแนะว่าภาคของเราควรทำเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง

ผู้วิจัย : แล้วการเลือกอาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตมีปัญหาไหมครับ

อาจารย์ : ภาคของเราจะจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้นิสิตเอง โดยเมื่อนิสิตมีเรื่องที่สนใจกรอกความแบบฟอร์ม ทางภาควิชาเราจะประชุมอาจารย์บัณฑิตทั้งหมด แล้วพิจารณาว่าในเรื่องต่อไปนี่ใครเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้ เหมาะสม

จากกรณีที่ 4 จะเห็นว่าภาควิชาเน้นความเหมาะสมของอาจารย์ที่ปรึกษา

กรณีที่ 5 (10 ธ.ค.2536)

อ้อมเดินเข้าห้องสมุดของคณะครุศาสตร์ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแฉ้ม เพื่อน ๆ ที่นั่งด้วยต่างก็ลุกจูงหาเก้าอี้ให้อ้อมนั่ง นิสิตคนหนึ่งถามขึ้นว่า

นิสิตคนที่ 1 : เป็นอย่างไรบ้าง

อ้อม : ไม่รู้เลย คงผ่านเพราะแก้มไม่มากเท่าไร

นิสิตคนที่ 2 : กรรมการถามอะไรบ้าง

อ้อม : หลังจากเราเล่าถึงความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการทำ วิจัยดำเนินการ ประโยชน์ที่จะได้รับแล้ว กรรมการจะถามว่า ทำไมถึงทำเรื่องนี้ เมื่อเราตอบ กรรมการก็ถามต่อว่า ทำไมทำกับกลุ่มตัวอย่างนี้ล่ะ เราก็ให้เหตุผลไป กรรมการถามว่า แล้วเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามข้อมูลไม่ค่อนข้างเชื่อถืออีก เพิ่มการสัมภาษณ์ เข้าไปได้ไหม อ้อมก็ตอบว่า ได้ค่ะ แล้วกรรมการถามว่า ทำไมเลือกกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น อ้อมไม่รู้จะตอบอย่างไร กรรมการบอกว่า ไปศึกษาเพิ่มเติมนะว่า ทำไมเลือกเท่านั้น และจะเลือกโดยวิธีใดคืออย่างไร

จากกรณีนี้จะเห็นว่าภาควิชาเน้นความเหมาะสมของแนวคิดและทฤษฎี

กรณีที่ 6 (5 ธ.ค.2536)

นิค เล่าให้ฟังว่า "ของเราคณะกรรมการของภาคบอกว่ามีคนเคยทำแล้ว เราบอกว่ามีแต่ภาคอื่นเคยทำ สำหรับในระดับเรายังไม่มี อาจารย์ยืนยันว่า ไม่ควรทำ"

นิคถามผู้วิจัยว่า : เคยมีไหมแบบนี้ ทำทำทางแสดงความไม่พอใจแล้วพูดคำว่า ในเมื่อระดับเรายังไม่มีใครศึกษาไว้เลย น่าจะทำได้

ผู้วิจัย : อ้าวแล้วอาจารย์ที่ปรึกษาว่าอย่างไร

นิค : ตอนกรรมการบอกอาจารย์ก็เงิบ ๆ

ผู้วิจัย : แล้วตอนปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งแรกอาจารย์ว่าอย่างไรล่ะ

นิค : อาจารย์ที่ปรึกษาก็บอกว่าทำได้ แต่นั่นคณะกรรมการภาคไม่ให้ทำ ก็เลยต้องหาเรื่องใหม่
แฮ้งเลย

จากกรณีนี้จะเห็นว่าภาควิชาเน้นความใหม่ของเรื่องที่นิคทำ

กรณีที่ 7 (5 ต.ค. 2536)

บุญเป็นนิสิตที่อยู่ในหอพักเดียวกับผู้วิจัย นำโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ส่งให้ผู้วิจัย
ด้วยสื่อนำโทรศ พุคด้วยเสียงห้วน ๆ กับผู้วิจัยว่า

บุญ : นี้นิสิตคณะกรรมการของภาควิชาบอกว่า ไม่เป็นผู้วิจัย เป็นเพียงการแต่งหนังสือเท่านั้น
นี่เธอรู้ใหม่ว่า ก่อนที่จะส่งให้ภาควิชา ผู้ที่ให้อาจารย์ภาคอื่นดู 2 ท่านแล้ว นิสิต
ปริญญาเอกก็ยังบอกว่าเป็นงานวิจัย R&D วิจัยพัฒนาเชี่ยวชาญ ขนาดที่ปรึกษาอาจารย์ที่
มหาวิทยาลัยอื่นแล้วนะ

ผู้วิจัย : แล้วทำไมฉันจึงไม่เห็นว่าเป็นงานวิจัยล่ะ

บุญ : พี่ไม่รู้จะให้เหตุผลว่าอย่างไรนะพี่ แล้วกรรมการพิจารณาตั้ง 5 ท่าน

ผู้วิจัย : แล้วอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ช่วยเถียงหรือพี่

บุญ : ไม่ อาจารย์คงกลัวจะเสียหน้ามั้ง

ผู้วิจัย : แล้วกรรมการเขาพูดว่าอย่างไร

บุญ : กรรมการคนหนึ่งพูดว่า ยังงั้นผมแต่งหนังสือ 5 เล่ม แสดงว่าผมก็ทำวิจัย 5 เรื่องนะพี่

ผู้วิจัย : แล้วพี่ไม่บอกล่ะว่าพี่เอาหนังสือนี้ไปทดลองใช้สอน ซึ่งเคมีวิชานี้ไม่มีหนังสือเรียน

บุญ : พี่ก็ตกใจ พุคอะไรไม่ออกแล้ว เพราะพอบอกว่าทำไม่ได้ พี่ก็ไปหมดแล้ว

จากกรณีนี้จะเห็นว่าคณะกรรมการมีผลต่อการพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

จะเห็นได้ว่า การพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ของนิสิตนั้น แต่ภาควิชาจะ
มีวิธีการพิจารณาไม่เหมือนกัน นิสิตบางส่วนจะรู้วิธีการและแนวทางการสอบป้องกัน (Defend)
บ้างแล้วจากรุ่นพี่ ซึ่งนิสิตบางคนที่มีการเตรียมตัวก่อนจะเข้าสอบป้องกันไว้ก่อน รวมถึง
การรู้ขั้นตอนต่าง ๆ จะได้เปรียบกว่านิสิตที่ไม่มีแนวทางมาก่อน การเตรียมตัวสำหรับการ
สอบป้องกันจึงมีผลต่อการพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการภาควิชา เนื่อง
จากการสอบป้องกันเป็นการแสดงถึงความสามารถของนิสิตในการที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ
ต่อไป

เมื่อนิสิตส่งโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการภาควิชา นิสิตส่วนใหญ่จะ
ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณา บ.18 ของภาควิชา ซึ่งมีบทบาทมากในการแก้ไข
ปรับปรุงหัวข้อหรือเพิ่มเติมส่วนต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ เมื่อนิสิตนำไปแก้ไขแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์เป็นผู้พิจารณาในขั้นตอนสุดท้ายจากนั้นนิตินำโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์แล้ว นิตินำไปขอแบบยื่นเสนอโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ตามแบบ บ.18 ก. ข. และ ค. จากฝ่ายมาตรฐานการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย และขอแบบใบอนุมัติโครงการจากบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ซึ่งมีลายเซ็นของการอนุมัติจากหัวหน้าภาควิชา (ดูรายละเอียดของแบบต่าง ๆ ในภาคผนวก ค.) สำหรับใบปะหน้าโครงการเสนอวิทยานิพนธ์นิตินำต้องอัดสำเนาส่ง 24 ชุด ส่งพร้อมกับโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ 1 ชุด ส่งบัณฑิตคณะครุศาสตร์ พร้อมกับเซ็นชื่อเป็นหลักฐานในการส่งด้วย สำหรับแบบ บ.18 ก. ข. และ ค. นิตินำต้องนำมาพิมพ์กรอรายละเอียดต่าง ๆ ให้ครบสมบูรณ์แล้วนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาเซ็นชื่อให้เรียบร้อยก่อน จึงนำไปส่งที่แผนกสารบัญชบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อดำเนินการต่อไป หลังจากนั้นประมาณ 1 เดือนหลังจากที่คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาแล้ว จะมีคำสั่งอนุมัติให้ทำได้ และจะมีจดหมายแจ้งให้นิตินำติดต่อกับผู้ที่นิตินำแจ้งไว้ในแบบ บ.18 ก. ข. และ ค. (ดังตัวอย่างในภาคผนวก ง.)

ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาพบว่า ภาควิชาต่าง ๆ มีขั้นตอนการปฏิบัติในการพัฒนาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ แตกต่างกันได้ สามารถสรุปได้เป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีขั้นตอน ดังนี้

กลุ่มที่ 1

เป็นภาควิชาที่มีขั้นตอนในรายละเอียดการพิจารณาหัวข้อ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 นิตินำหัวข้อวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษา ร่วมกันเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 นำโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการปรับปรุง แก้ไข ซึ่งมีลายเซ็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ส่งคณะกรรมการภาควิชาพิจารณา

ขั้นที่ 3 ปรับปรุง แก้ไข ส่งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาพิจารณา

ภาควิชาที่มีขั้นตอนการปฏิบัตินี้ มีเพียงภาควิชาเดียวคือ ภาควิชาวิจัยการศึกษา

กลุ่มที่ 2

สำหรับในกลุ่มนี้ ภาควิชาจะมีแบบฟอร์มสำรวจความสนใจให้นิตินำกรอก โดยนิตินำจะเขียนชื่อเรื่อง จุดมุ่งหมาย ขอบเขตของเรื่อง วิธีดำเนินการ ระยะเวลา ประโยชน์

นำหัวข้อที่นิสิตสนใจไปหาอาจารย์เพื่อขอเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุง แก้ไข มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเรื่องที่กรอกในแบบฟอร์มนี้ส่งให้คณะกรรมการภาควิชาพิจารณา หรือให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา

ขั้นที่ 2 ถ้าภาควิชาอนุมัติ เขียนเป็นโครงการเสนอวิทยานิพนธ์โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คอยช่วยแนะนำ

ขั้นที่ 3 นำโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ ส่งคณะกรรมการภาควิชา นัดสอบหัวข้อวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 4 ปรับปรุง แก้ไข ส่งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาพิจารณา

กลุ่มนี้ได้แก่ ภาควิชาประถมศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา ภาควิชาพลศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา

กลุ่มที่ 3

สำหรับกลุ่มนี้ มีขั้นตอนมากกว่าทุกกลุ่มคือ หลังจากนิสิตมีเรื่องที่สนใจ นำมาขออาจารย์ท่านหนึ่งท่านใดเป็นที่ปรึกษาได้แล้ว ก็ปรับปรุงหัวข้อที่จะทำ

ขั้นที่ 1 นำเรื่องขอนัดสอบ โดยมีกรรมการเป็นหัวหน้าภาควิชา อาจารย์ในภาควิชา อาจารย์ที่ปรึกษา 3 ท่านเป็นผู้สอบ

ขั้นที่ 2 ถ้ารับการอนุมัติ นำเรื่องไปปรับปรุง แก้ไขกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 3 นำเรื่องเสนอคณะกรรมการภาควิชา เพื่อนัดสอบ ครั้งนี้คณะกรรมการจะพิจารณาว่าควรจะเชิญกรรมการนอกภาควิชาที่เห็นว่าเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นมาสอบ 1 ท่าน อาจจะเป็นอาจารย์ที่เชี่ยวชาญทางสถิติอีก 1 ท่าน กับคณะกรรมการในขั้นที่ 1 รวมเป็น 5 ท่าน

ขั้นที่ 4 ถ้าได้รับการอนุมัติ เขียนเป็นโครงการฉบับสมบูรณ์ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลตลอดเวลา

ขั้นที่ 5 ปรับปรุง แก้ไข ส่งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาพิจารณา

สำหรับกลุ่มนี้มีเพียงภาควิชาสัตตศึกษาเท่านั้น

จากรายละเอียดการปฏิบัติในชั้นตอนต่าง ๆ ทำให้ทราบว่า การกำหนดชั้นตอนนั้นขึ้นอยู่กับภาควิชา พบว่าภาควิชาส่วนใหญ่มีชั้นตอนการปฏิบัติ 4 ชั้นตอน ในกลุ่มที่มีชั้นตอนน้อยจะไม่เกิดปัญหาในการนัดกรรมการสอบหัวข้อ ถ้ามีชั้นตอนมากจะทำให้เสียเวลาในการนัดกรรมการ เพราะอาจารย์ต้องทำหน้าที่สอนด้วย การสอบหัวข้อมีผลต่อการถูกเปลี่ยนหัวข้อมาก เนื่องจากเกิดความคิดเห็นไม่ตรงกันระหว่างกรรมการ แต่การมีชั้นตอนมากมีผลดีต่อนิสิตในเรื่องการออกแบบเหมาะสมเพียงใด เกิดความชัดเจนในเรื่องที่ทำมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย